EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

SL **ECB-PUBLIC**

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 3. maja 2016

o reševanju in prisilnem prenehanju bank

(CON/2016/28)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 25. marca 2016 prejela zahtevo slovenskega ministrstva za finance za mnenje o predlogu zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona). Ministrstvo je 21. aprila 2016 ECB poslalo spremenjeno različico predloga zakona.

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije ter iz tretje in šeste alinee člena 2(1) Odločbe Sveta 98/415/ES[1], saj se predlog zakona nanaša na Banko Slovenije in na pravila v zvezi s finančnimi institucijami, kolikor pomembno vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen predloga zakona

1.1 Predlog zakona spreminja vrstni red upnikov v postopku zaradi insolventnosti banke in določa, da se terjatve upnikov poplačajo po naslednjem vrstnem redu[2]:

(1) stroški postopka prisilne likvidacije in stroški stečajnega postopka;

(2) prednostne terjatve, ki vključujejo terjatve delavcev (npr. plače za zadnje tri mesece pred začetkom stečajnega postopka), odškodnine za poklicne bolezni in poškodbe pri delu, odpravnine, nekatere davke in socialne prispevke, povezane s terjatvami delavcev, itd.[3];

(3) terjatve, ki se nanašajo na zajamčene vloge, in druge terjatve, ki so navedene v drugem odstavku 80. člena predloga zakona, kadar se ne upoštevajo kot prednostne terjatve (navedene v točki (2)) oziroma zanje ni mogoče uveljavljati ločitvene pravice (tj. zavarovane terjatve) ali izločitvene pravice[4]. V drugem odstavku 80. člena predloga zakona so naštete obveznosti, ki so v skladu s členom 44 Direktive 2014/59/EU

1 Odločba Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3.7.1998, str. 42).

2 Glej 207. člen spremenjene različice predloga zakona.

3 Glej 21. člen Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo in 10/15 – popr.).

4 Ločitvena in izločitvena pravica sta opredeljeni v 19., 20. in 22. členu ZFPPIPP. ECB razume, da so upniki z izločitveno pravico na primer upniki, ki imajo pridržek lastninske pravice (npr. lastniki premoženja, ki je v posesti insolventnega dolžnika). Sredstva teh upnikov se morajo izločiti iz stečajne mase in vrniti upnikom. Upniki z ločitveno pravico so zavarovani upniki in se tako poplačajo iz zadevnih sredstev. Če je vrednost sredstev, s katerimi je terjatev zavarovana, nižja od zavarovane terjatve, se razlika v vrednosti obravnava kot nezavarovana terjatev po ZFPPIPP.

Evropskega parlamenta in Sveta[5] izključene iz uporabe instrumenta odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti. Nekatere od teh terjatev so zavarovane terjatve, nekatere je treba izločiti (npr. obveznosti, ki so posledica fiduciarnega razmerja) in nekatere predstavljajo prednostne terjatve (kot so nekatere terjatve delavcev in povezane davčne terjatve). ECB tako razume, da terjatve, ki se z vidika vrstnega reda obravnavajo enako kot zajamčene vloge, vključujejo terjatve upnikov, ki so predvsem posledica naslednjih obveznosti banke: (i) obveznosti do institucij, ki niso del iste skupine, če je prvotna zapadlost krajša od sedmih dni (vključno z, na primer, zelo kratkoročnimi medbančnimi vlogami), (ii) obveznosti do sistemov ali upravljavcev plačilnih in poravnalnih sistemov, ki so določeni v skladu z Direktivo 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta[6], ali do udeležencev teh sistemov, kadar so obveznosti banke posledica njenega sodelovanja v takem sistemu in je njihova preostala zapadlost krajša od sedmih dni, (iii) obveznosti iz naslova dobave blaga ali zagotavljanja komercialnih storitev, ki so kritične za vsakodnevno opravljanje dejavnosti banke, vključno s storitvami informacijske tehnologije, komunalnimi storitvami in najemom, servisiranjem in vzdrževanjem prostorov, ter (iv) obveznosti do sistemov jamstva za vloge;

(4) upravičene vloge vlagateljev, ki so fizične osebe ali pravne osebe, ki ustrezajo merilom za mikro, male in srednje družbe, v zneskih, ki presegajo zajamčene vloge (tj. 100 000 EUR), vključno z vlogami, ki bi se štele kot upravičene vloge, če ne bi bile vplačane pri podružnici banke v tretji državi;

(5) druge upravičene vloge, ki niso zajete v točki (3) ali (4);

(6) vloge pri banki, ki se ne upoštevajo kot upravičene vloge pri banki, vključno z: (i) vlogami bank in investicijskih podjetij ter drugih finančnih institucij, ki so jih vložile v svojem imenu in za svoj račun; (ii) vlogami zavarovalnic, pozavarovalnic in zavarovalnih holdingov; (iii) vlogami kolektivnih naložbenih podjemov, vključno z naložbenimi podjemi zaprtega tipa; (iv) vlogami pokojninskih skladov in pokojninskih družb; (v) vlogami držav, centralnih bank in subjektov, ki so neposredni ali posredni uporabniki državnega proračuna; (vi) vlogami lokalnih skupnosti ter neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna lokalnih skupnosti[7];

(7) druge nezavarovane navadne terjatve (ki lahko vključujejo na primer nekatere terjatve iz naslova poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti), razen terjatev iz naslova dolžniških vrednostnih papirjev in podobnih instrumentov, ki jih je izdala banka;

---

5 Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190).

6 Direktiva 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev (UL L 166, 11.6.1998, str. 45).

7 Veljavno slovensko pravo že ureja podoben splošni prednostni vrstni red vlagateljev, kakor je opisan tukaj (glej 365. člen Zakona o bančništvu (ZBan-2) (Uradni list RS, št. 25/15) v povezavi s 329. členom starega Zakona o bančništvu (ZBan-1) (Uradni list RS, št. 99/10 – uradno prečiščeno besedilo, 52/11 – popr., 9/11 – ZPlaSS-B, 35/11, 59/11, 85/11, 48/12, 105/12, 56/13, 63/13 – ZS-K, 96/13, 25/15 – ZBan-2 in 27/16 –ZSJV).

(8) nezavarovane in nepodrejene terjatve iz naslova dolžniških vrednostnih papirjev in drugih podobnih finančnih instrumentov, ki jih je izdala banka, razen strukturiranih instrumentov, ki po svojih lastnostih izpolnjujejo merila iz točk (2) do (7);

(9) podrejene terjatve, ki se na podlagi pogodbene ureditve med strankama v primeru postopka zaradi insolventnosti banke poplačajo kot nezavarovane terjatve za popolnim poplačilom terjatev iz točk (2) do (8) in niso razvrščene v nobeno od kategorij iz točk (10) do (12);

(10) terjatve, ki izpolnjujejo pogoje za instrumente dodatnega kapitala banke, in druge podrejene terjatve, ki se glede na pogodbeno ureditev v primeru insolventnosti banke poplačajo hkrati s terjatvami iz naslova instrumentov dodatnega kapitala;

(11) terjatve, ki izpolnjujejo pogoje za instrumente dodatnega temeljnega kapitala banke, in druge podrejene terjatve, ki se glede na pogodbeno ureditev v primeru insolventnosti banke poplačajo hkrati s terjatvami iz naslova instrumentov dodatnega temeljnega kapitala; in

(12) terjatve, ki izpolnjujejo pogoje za instrumente navadnega lastniškega temeljnega kapitala banke, in druge podrejene terjatve, ki se glede na pogodbeno ureditev v primeru insolventnosti banke poplačajo hkrati s terjatvami iz naslova instrumentov navadnega lastniškega temeljnega kapitala[8].

1.2 Poleg tega se s predlogom zakona v slovensko pravo prenašajo nekatere določbe Direktive 2014/59/EU v zvezi z reševanjem bank. Predlog zakona ureja zlasti: (1) pristojnosti in postopke, ki jih vodi Banka Slovenije pri izvajanju nalog in pooblastil organa za reševanje bank; (2) načrtovanje reševanja bank; (3) postopek reševanja in pooblastila v zvezi z uporabo ukrepov za reševanje. Direktiva 2014/59/EU je bila delno že prenesena v slovensko pravo. Določbe v zvezi z ukrepi zgodnjega posredovanja, načrti sanacije in finančno podporo v skupini so bile prenesene v prenovljeni Zakon o bančništvu[9]. Banka Slovenije, ki je takrat že delovala kot organ za reševanje, je bila z Zakonom o organu in skladu za reševanje bank[10] izrecno določena kot organ za reševanje za namene člena 3 Direktive 2014/59/EU. Sedanji pravni okvir za reševanje bank, ki prav tako temelji na Direktivi 2014/59/EU, Banki Slovenije omogoča, da bankam, ki propadajo ali bodo verjetno propadle, naloži nekatere izredne ukrepe[11]. Ti ukrepi vključujejo: (a) imenovanje izredne uprave banke; (b) prodajo vseh delnic banke; (c) povečanje osnovnega kapitala banke; (d) prenos premoženja banke; (e) ustanovitev premostitvene banke ter (f) zmanjšanje osnovnega kapitala banke, odpis ali delni odpis: (i) hibridnih kapitalskih instrumentov, (ii) drugih finančnih instrumentov, ki se upoštevajo pri izračunu dodatnega kapitala

8 Glej 207. člen predloga zakona.

9 Zakon o bančništvu (ZBan-2), o katerem je ECB izdala Mnenje CON/2014/79. Vsa mnenja ECB so objavljena na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.europa.eu.

10 Zakon o organu in skladu za reševanje bank (ZOSRB) (Uradni list RS, št. 97/14 in 91/15). Prvotni namen je bil, da se deli tega zakona vključijo v prenovljeni Zakon o bančništvu, vendar so bili nato iz njega izvzeti in sprejeti kot ločen pravni akt. Zakon o organu in skladu za reševanje bank je bil sprejet decembra 2014, kmalu po objavi Mnenja CON/2014/79.

11 Glej Mnenje CON/2013/73.

banke, in (iii) podrejenih obveznosti banke ali konverzijo teh instrumentov in podrejenih obveznosti v navadne delnice banke[12].

1.3 Z dodatnimi prilagoditvami veljavne nacionalne zakonodaje za uskladitev z določbami Direktive 2014/59/EU predlog zakona Banki Slovenije omogoča, da uporabi ukrepe za reševanje v razmerju do naslednjih subjektov, ki imajo sedež ali so ustanovljeni v Republiki Sloveniji: (1) bank, (2) finančnih institucij, ki so podrejene družbe kreditne institucije ali finančnega holdinga, mešanega finančnega holdinga ali mešanega poslovnega holdinga s sedežem v državi članici ter so vključene v nadzor nadrejene družbe na konsolidirani podlagi v skladu s členi 6 do 17 Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta[13], (3) finančnih holdingov, mešanih finančnih holdingov ali mešanih poslovnih holdingov, ki so podrejeni kreditnim institucijam s sedežem v državi članici; (4) finančnih holdingov, mešanih finančnih holdingov in mešanih poslovnih holdingov, ki so nadrejeni kreditnim institucijam s sedežem v državi članici, in (5) podružnic v Republiki Sloveniji, ki so del kreditne institucije tretje države[14].

1.4 Predlog zakona določa, da Banka Slovenije za namene izvajanja ukrepov za reševanje vzpostavi ustrezno notranjo organizacijo, da se zagotovi njena operativna neodvisnost ter prepreči nasprotje interesov pri izvajanju nalog v zvezi z reševanjem na eni strani in izvajanju nalog v zvezi z bonitetnim nadzorom na drugi strani[15].

1.5 Predlog zakona upošteva pristojnosti enotnega odbora za reševanje ter določa, da Banka Slovenije izvaja naloge in pooblastila v zvezi z reševanjem, razen kadar je v skladu z Uredbo (EU) št. 806/2014 Evropskega parlamenta in Sveta[16] pristojen enotni odbor za reševanje. V takih primerih Banka Slovenije izvaja naloge in pooblastila v zvezi z reševanjem samo, kadar je to potrebno za izvršitev odločitev enotnega odbora za reševanje[17]. Predlog zakona vsebuje tudi določbe, ki urejajo mehanizem za zbiranje in prenos predhodnih in izrednih naknadnih prispevkov bank s sedežem v Republiki Sloveniji v enotni sklad za reševanje. Ta mehanizem je bil vzpostavljen v skladu z Uredbo (EU) št. 806/2014 in Sporazumom o prenosu in vzajemnosti prispevkov v okviru enotnega sklada za reševanje. Do zdaj ga je urejal Zakon o organu in skladu za reševanje bank.

1.6 Predlog zakona upošteva pooblastila in pristojnosti ECB v okviru enotnega mehanizma nadzora (EMN). Določa, da v primeru, če je v skladu z Uredbo Sveta (EU) št. 1024/2013[18] za izvajanje posameznih nalog ali pristojnosti bonitetnega nadzora bank odgovorna ECB, Banka Slovenije kot

---

12 Ti ukrepi se nahajajo v starem Zakonu o bančništvu (ZBan-1), ki se v zadevnem delu še uporablja, kakor je določeno v 405. členu prenovljenega Zakona o bančništvu (ZBan-2), in v Zakonu o organu in skladu za reševanje bank.

13 Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

14 Glej 2. člen predloga zakona.

15 Glej drugi odstavek 7. člena predloga zakona.

16 Uredba (EU) št. 806/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2014 o določitvi enotnih pravil in enotnega postopka za reševanje kreditnih institucij in določenih investicijskih podjetij v okviru enotnega mehanizma za reševanje in enotnega sklada za reševanje ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL L 225, 30.7.2014, str. 1).

17 Glej prvi, peti in osmi odstavek 7. člena predloga zakona.

18 Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29.10.2013, str. 63).

organ za reševanje upošteva stališča in ugotovitve ECB glede izpolnjevanja bonitetnih zahtev in ukrepov bonitetnega nadzora v zvezi z banko[19].

1.7 V skladu s predlogom zakona ukrepi za reševanje vključujejo ugotovitev, da so izpolnjeni pogoji za reševanje, odločitev, da se uporabi en ali več instrumentov za reševanje, in uporabo drugih pooblastil v zvezi z reševanjem, da se izvedejo instrumenti za reševanje. Instrumenti za reševanje, ki so na voljo Banki Slovenije, so: (i) odpis in konverzija kapitalskih instrumentov; (ii) prodaja poslovanja; (iii) ustanovitev premostitvene banke; (iv) izločitev sredstev in (v) odpis in konverzija kvalificiranih obveznosti[20]. Banka Slovenije v zvezi z instrumentom izločitve sredstev sprejme tudi ukrepe, ki se nanašajo na družbe za upravljanje sredstev, v zvezi z instrumentom odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti pa ukrepe, ki se nanašajo na premostitvene banke.

1.8 Poleg že navedenih določb predlog zakona ureja tudi postopke prisilnega prenehanja bank. V skladu z veljavnim pravnim okvirom je Banka Slovenije pristojni organ za izvajanje postopkov prisilne likvidacije bank in je pristojna, da pri pristojnem sodišču vloži predlog za začetek stečajnega postopka zoper banko[21]. Veljavni pravni okvir opredeljuje samo splošna pooblastila v zvezi s postopkom likvidacije in stečajnim postopkom ter določa smiselno uporabo instrumentov, ki so splošno na voljo v postopkih zaradi insolventnosti. Po predlogu zakona se zdaj na Banko Slovenije prenašajo podobna pooblastila v zvezi s prisilnim prenehanjem bank – upravljanje prisilne likvidacije in vložitev predloga za začetek sodnega stečajnega postopka.

1.9 Predlog zakona spreminja pravni okvir, ki ureja prisilno likvidacijo in stečaj bank[22]. Njegov cilj je zlasti celoviteje urediti pooblastila in instrumente za prisilno likvidacijo. Postopek prisilne likvidacije se bo vedno začel po odvzemu ali prenehanju dovoljenja banke, razen če je banka že izpolnila vse obveznosti iz naslova upravičenih vlog[23]. Namen vsakega postopka prisilne likvidacije kot postopka prenehanja, ki ga začne Banka Slovenije, je zaključiti posle banke in poplačati obveznosti banke do vlagateljev. Če so izpolnjeni pogoji za prisilno likvidacijo, Banka Slovenije v skladu s predlogom zakona začne postopek, imenuje enega ali več likvidacijskih upraviteljev in določi omejitve poslovanja banke. Instrumenti, ki so pri prisilni likvidaciji na voljo Banki Slovenije, so: (1) prodaja premoženja; (2) izločitev sredstev in (3) prodaja poslovanja.

1.10 Pri običajnih insolvenčnih postopkih zoper druge subjekte, v zvezi s katerimi ima Banka Slovenije pooblastila za reševanje, kakor je navedeno v odstavku 1.3, zahteva predlog zakona za začetek postopka predhodno soglasje Banke Slovenije[24]. Banka Slovenije je tudi pristojna, da predlaga začetek insolvenčnega postopka zoper te subjekte, če niso izpolnjeni pogoji za njihovo reševanje[25].

---

19 Glej sedmi odstavek 7. člena predloga zakona. Pristojnosti ECB v okviru EMN se upoštevajo tudi v drugih določbah predloga zakona.

20 Glej 25. člen predloga zakona.

21 Glej 8. člen in 3. poglavje (145. člen in nasl.) predloga zakona.

22 Pravila so določena v starem Zakonu o bančništvu (ZBan-1).

23 Sistem jamstva za vloge ureja Zakon o sistemu jamstva za vloge (ZSJV) (Uradni list RS, št. 27/16), o katerem je ECB nedavno izdala Mnenje CON/2016/6.

24 Glej 28. člen predloga zakona.

25 Glej peti odstavek 72. člena predloga zakona.

1.11 Predlog zakona vsebuje tudi spremembo, ki se nanaša na pogoje za imenovanje članov nadzornega sveta banke[26]. V skladu s 53. členom Zakona o bančništvu, ki te pogoje ureja, je lahko za člana nadzornega sveta banke imenovana oseba, ki ima med drugim ugled in lastnosti za nadzor nad vodenjem poslov banke. Predlog zakona bi dodal določbo, da se šteje, da oseba nima ugleda in lastnosti za nadzor nad vodenjem poslov banke, če je bila ta oseba zaposlena v banki kot član poslovodenja ali nadzora, vodilni delavec ali delavec s posebnimi pooblastili za zastopanje in sklepanje poslov v imenu in za račun posamezne bančne institucije, v kateri razmerje nedonosnih terjatev od celote vseh terjatev za posamezno obdobje v povprečju ni bilo manjše kot v drugih bankah v državi delovanja banke ali v povprečju ni bilo manjše kot v drugih bankah v Ekonomski in monetarni uniji, kakor je podrobneje opredeljeno v predlogu zakona.

2. Obseg mnenja

Mnenje se osredotoča na (1) vrstni red upnikov banke v primeru insolventnosti, (2) nove naloge, ki se prenašajo na Banko Slovenije kot organ za reševanje bank in drugih finančnih institucij, ki so del bančne skupine, in (3) posebne določbe o imenovanju članov nadzornega sveta banke. Vendar ECB poudarja, da ne daje mnenja glede tega, ali se s predlogom zakona v slovenskem pravu uspešno izvaja Direktiva 2014/59/EU. Tako se ECB, kar zadeva nove naloge, ki se prenašajo na Banko Slovenije, osredotoča na določbe, ki bi lahko vplivale na vlogo in naloge Banke Slovenije kot centralne banke in članice Evropskega sistema centralnih bank (ESCB), ter na določbe, ki bi lahko vplivale na posebne naloge, prenesene na ECB z Uredbo (EU) št. 1024/2013.

3. Pripombe

3.1 *Vrstni red upnikov banke v primeru insolventnosti*

3.1.1 Predlog zakona določa prednost ne samo za terjatve iz naslova vlog, ki so zajamčene po sistemu jamstva za vloge („krite vloge“ ali, kakor se uporablja v tem mnenju, „zajamčene vloge“), in upravičene vloge fizičnih oseb in mikro, malih in srednjih podjetij, ampak tudi za druge vloge ter s tem določa splošni prednostni vrstni red vlagateljev[27]. Predlog zakona uvaja nekatere spremembe vrstnega reda vlagateljev, in sicer razvršča zajamčene vloge na isto raven kot raznovrstne terjatve, ki so obvezno izključene iz odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti v skladu z Direktivo 2014/59/EU, vključno, na primer, s kratkoročnimi medbančnimi obveznostmi, obveznostmi iz naslova plačilnih sistemov, nekaterimi terjatvami ponudnikov blaga ali storitev, ki so kritični za opravljanje dejavnosti banke, in obveznostmi do sistemov jamstva za vloge. Poleg tega predlog zakona razvršča upravičene vloge fizičnih oseb ter mikro, malih in srednjih podjetij nižje kot zajamčene vloge in terjatve, ki so izključene iz odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti v skladu z Direktivo 2014/59/EU, vendar višje kot druge vloge, te pa so razvrščene višje kot nezavarovane navadne terjatve. ECB tudi ugotavlja, da predlog zakona določa, da so nezavarovane in nepodrejene terjatve iz naslova dolžniških vrednostnih papirjev in drugih

26 Glej prvi odstavek 268. člena spremenjene različice predloga zakona, ki spreminja 53. člen Zakona o bančništvu (ZBan-2).

27 Tudi veljavno slovensko pravo določa splošni prednostni vrstni red vlagateljev, vendar z nekoliko drugačnim obsegom razvrstitev znotraj njega.

podobnih finančnih instrumentov, ki jih je izdala banka (v nadaljnjem besedilu: nezavarovani bančni dolžniški instrumenti), razen nekaterih strukturiranih instrumentov, podrejene nezavarovanim navadnim terjatvam, pri tem pa zagotavlja, da imajo te terjatve še vedno prednost pred pogodbeno podrejenimi terjatvami.

3.1.2 ECB pozdravlja to, da predlog zakona določa prednostni vrstni red vlagateljev in zakonsko podrejenost nezavarovanih bančnih dolžniških instrumentov, saj bi moralo oboje izboljšati rešljivost, in sicer z zagotavljanjem jasnosti glede vrstnega reda upnikov in omogočanjem dodelitve izgub nezavarovanim bančnim dolžniškim instrumentom, ne da bi to zbudilo pomisleke v zvezi z načelom, da noben upnik ne bi smel biti na slabšem kot v primeru insolventnosti. To lahko tudi olajša, da se instrument odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti uporabi za nezavarovane bančne dolžniške instrumente, preden se uporabi za obveznosti iz poslovanja, ki vključujejo na primer vloge podjetij in izvedene finančne instrumente. Šteje se, da je pri odpisu in konverziji nezavarovanih bančnih dolžniških instrumentov tveganje razširitve negativnih vplivov manjše kot pri odpisu in konverziji obveznosti iz poslovanja[28], zato je verjetno, da bo uporaba takega odpisa in konverzije učinkovitejša in bolj verodostojna za udeležence na trgu. Olajšanje dodelitve izgub imetnikom takih instrumentov zato prispeva k učinkovitosti ukrepov za reševanje in zmanjšuje potrebo po uporabi sklada za reševanje, kar bi moralo pri investitorjih spodbuditi ustrezno vrednotenje tveganja. To bi moralo izboljšati rešljivost kreditnih institucij in tržno disciplino.[29]

3.1.3 V zvezi z vrstnim redom terjatev iz naslova vlog ECB ugotavlja, da predlog zakona spreminja veljavno pravilo prednostnega vrstnega reda vlagateljev v Sloveniji, s tem ko zvišuje razvrstitev nekaterih drugih terjatev, ki so izključene iz odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti, tako da se z vidika vrstnega reda obravnavajo enako kot zajamčene vloge in pred drugimi terjatvami iz naslova vlog. ECB razume, da je namen tega omogočiti učinkovanje obvezne izključitve teh terjatev iz odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti, ne da bi to zbudilo pomisleke v zvezi z načelom, da noben upnik ne bi smel biti na slabšem kot v primeru insolventnosti, kar bo olajšalo reševanje.

Vendar je potrebno razlikovanje, kolikor se ta sprememba nanaša na kratkoročne medbančne obveznosti, ki prav tako predstavljajo obliko vlog. Vprašanje je, ali je določitev enakega prednostnega statusa za medbančne vloge kot za zajamčene vloge strogo v skladu s členom 108 Direktive 2014/59/EU, ki ureja „vrstni red vlog v primeru insolventnosti“ ter določa „absolutno prednost“ za zajamčene vloge ter „relativno prednost“ za upravičene vloge fizičnih oseb in mikro, malih in srednjih podjetij. Če bi za kratkoročne medbančne vloge določili enako prednost kot za zajamčene vloge, bi se ta jasen vrstni red vlagateljev spremenil, s tem pa bi se zmanjšala zaščita zajamčenih vlog ter upravičenih vlog fizičnih oseb in mikro, malih in srednjih podjetij. Temu položaju bi se lahko izognili, če bi kratkoročne medbančne vloge obravnavali kot ločeno kategorijo terjatev ter jih razvrstili nižje od zajamčenih vlog in upravičenih vlog fizičnih oseb in mikro, malih in srednjih podjetij.

---

28 Glej odstavek 3.2.2 Mnenja CON/2015/31, odstavek 3.7.1 Mnenja CON/2015/35 in odstavek 3.1 Mnenja CON/2016/7.

29 Glej odstavek 3.2.3 Mnenja CON/2015/31 in odstavek 3.1 Mnenja CON/2016/7.

Člen 108 Direktive 2014/59/EU ureja vrstni red različnih kategorij vlagateljev in njihov vrstni red v primerjavi z navadnimi nezavarovanimi in neprednostnimi upniki, državam članicam pa ne preprečuje, da bi v svojem insolvenčnem pravu določile prednost za druge kategorije terjatev. Tako je skladno s členom 108, če države članice določijo prednost za druge obveznosti, ki so izključene iz odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti, tako da jih z vidika vrstnega reda obravnavajo enako kot zajamčene vloge. Taka določba se lahko izkaže za koristno z vidika reševanja, kadar se uporabi instrument odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti, iz zgoraj navedenih razlogov. Vendar ECB poudarja, da bi morale države članice pri dodeljevanju dodatne prednosti drugim vrstam terjatev paziti, da preveč ne okrnijo prednostnega statusa vlagateljev v skladu s členom 108, katerega namen je predvsem zagotoviti določeno raven zaščite za vloge fizičnih oseb ter mikro, malih in srednjih podjetij, ki imajo upravičene vloge, ki presegajo raven zajamčenih vlog. Dodatno je namen člena 108 zagotoviti, da bodo terjatve iz naslova zajamčenih vlog (in sistemov jamstva za vloge) po nacionalnem insolvenčnem pravu razvrščene še višje[30]. Z vidika finančne stabilnosti ta prednostni vrstni red vlagateljev zmanjšuje tveganje za množične dvige bančnih vlog, potencialne izgube zavarovanih vlagateljev v fazi likvidacije in prekomerno izčrpavanje sistema jamstva za vloge[31]. Poleg tega bi bilo treba skrbno oceniti, ali bi prednostni vrstni red drugih obveznosti poleg zajamčenih vlog lahko otežil uporabo drugih instrumentov za reševanje, kakršna sta prodaja poslovanja in premostitvena banka. To je še posebej pomembno, kadar je strategija reševanja izločitev in prenos vlog, medtem ko druge obveznosti ostanejo v „stari banki“, ki se nato likvidira.

3.1.4 Kar zadeva zakonsko podrejenost nezavarovanih bančnih dolžniških instrumentov in njen pozitiven vpliv na primernost teh instrumentov za namene skupne sposobnosti za pokrivanje izgub v skladu s pogoji Odbora za finančno stabilnost za skupno sposobnost za pokrivanje izgub, ECB tudi ugotavlja, da tu načeloma veljajo isti pomisleki, kakor jih je pred tem izrazila v mnenju o nemškem zakonu o reševanju bank[32]. Vendar ECB ugotavlja, da zdaj ni nobene globalne sistemsko pomembne banke s sedežem v Sloveniji, za katero bi veljala zahteva glede skupne sposobnosti za pokrivanje izgub.

3.1.5 ECB pozdravlja večjo natančnost, ki jo predlog zakona uvaja v zvezi z vrstnim redom pogodbeno podrejenih terjatev, med drugim iz naslova instrumentov dodatnega temeljnega kapitala in dodatnega kapitala.

3.1.6 Priporočilo ECB v zvezi s pripravo besedila predloga zakona je, da bi se pravna varnost izboljšala, če bi bile namesto sklicevanja na drugi odstavek 80. člena glede obveznosti, ki so izključene iz odpisa in konverzije kvalificiranih obveznosti, ustrezne obveznosti izrecno naštete v vrstnem redu poplačila v primeru insolventnosti. S tem bi tudi dodatno pojasnili, ali nekatere od teh obveznosti spadajo na raven prednostnih terjatev ali zavarovanih terjatev ali pa bodo v celoti izločene kot premoženje tretjih oseb, in ali bi se, na primer, v primeru zavarovane terjatve, pri kateri vrednost zavarovanja osnovne obveznosti ne krije v celoti, nekriti del terjatve štel kot nezavarovana navadna terjatev. Podobno ECB v zvezi z obravnavo strukturiranih instrumentov,

30 Glej uvodno izjavo 111 Direktive 2014/59/EU.

31 Glej odstavek 8.2 Mnenja CON/2012/99.

32 Glej odstavka 3.2.4 in 3.2.5 Mnenja CON/2015/31.

zlasti instrumentov, ki se lahko uvrstijo med dolžniške vrednostne papirje, prav tako priporoča, da se izboljša jasnost besedila predloga zakona in s tem pravna varnost glede vrstnega reda terjatev upnikov.

3.1.7 Enoten okvir na ravni Unije glede vrstnega reda upnikov ter zlasti obsega prednostnega vrstnega reda vlagateljev in stopnje podrejenosti dolžniških vrednostnih papirjev in drugih podobnih finančnih instrumentov v postopkih reševanja in/ali postopkih zaradi insolventnosti bank bi lahko pripomogel k pospešitvi integracije trgov finančnih storitev ter olajšal izvajanje nalog ECB na področju denarne politike in na področju nadzora v okviru EMN[33].

3.2 *Prenos novih nalog v zvezi z reševanjem na Banko Slovenije*

3.2.1 ECB pozdravlja določbe predloga zakona v zvezi z reševanjem, saj krepijo instrumente in postopke, ki so Banki Slovenije na voljo za učinkovito reševanje v skladu s skupnim okvirom pooblastil, pravil in postopkov za posredovanje, določenim v Direktivi 2014/59/EU.

3.2.2 ECB je pripravila usmeritve, navedene v odstavkih 3.2.3 in 3.2.4, na podlagi katerih lahko presodi, ali je treba novo nalogo, ki se prenaša na nacionalno centralno banko (NCB) ESCB, za potrebe ocene prenosa te naloge z vidika prepovedi denarnega financiranja iz člena 123 Pogodbe šteti za nalogo centralnega bančništva ali nalogo države[34]. Te usmeritve veljajo za resnično nove naloge, ki v preteklosti niso obstajale ali niso bile sestavni del nalog centralnega bančništva, ki so bile prej dodeljene zadevni NCB. Naloge, ki jih NCB sedaj izvaja kot naloge centralnega bančništva, se ne pregledujejo in ne prerazvrščajo, lahko pa se ponovno ocenijo, če so predmet vsebinskih zakonodajnih sprememb. V tej zvezi ECB ugotavlja, da je imela Banka Slovenije že v preteklosti široka pooblastila za sprejetje posebnih ukrepov za reševanje v zvezi s kreditnimi institucijami. Vendar predlog zakona širi sedanja pooblastila in odgovornosti Banke Slovenije v zvezi z reševanjem, saj jo določa kot organ za reševanje tako za kreditne institucije kot tudi za druge finančne institucije, kakor je navedeno v odstavku 1.3. Zato bi bilo treba predlog zakona oceniti z vidika prepovedi denarnega financiranja. Konkretna ocena, ali je treba naloge Banke Slovenije kot organa za reševanje finančnih institucij, ki so del bančne skupine, šteti za nalogo centralnega bančništva ali nalogo države, je v odstavku 3.2.5 tega mnenja.

3.2.3 *Prvič*, načelo finančne neodvisnosti zahteva, da države članice ne smejo spraviti svojih NCB v položaj, v katerem imajo nezadostna finančna sredstva za opravljanje nalog, povezanih z ESCB ali Eurosistemom, kakor je ustrezno[35].

Drugič, naloge centralnega bančništva obsegajo zlasti naloge, ki so povezane z nalogami, navedenimi v členu 127(2), (5) in (6) Pogodbe.

Tretjič, nove naloge, ki se prenašajo na NCB in niso običajne naloge NCB ali se očitno izvajajo v imenu in izključnem interesu države ali drugih javnih subjektov, je treba šteti za naloge države. Pri tem je treba razlikovati med nalogami NCB, ki so povezane z likvidnostjo, in tistimi, ki so povezane s solventnostjo. Medtem ko je za potrebe ocenjevanja skladnosti s prepovedjo denarnega financiranja podpora solventnosti naloga države, so naloge, povezane z likvidnostjo, katerih končni cilj je financiranje gospodarstva, naloge centralnega bančništva.

---

33 Glej odstavek 3.4 Mnenja CON/2015/31 in odstavek 3.7.3 Mnenja CON/2015/35.

34 Glej odstavek 2.3 Mnenja CON/2015/22.

35 Glej odstavek 2.2.1 Mnenja CON/2015/37.

Naloge v zvezi z reševanjem se lahko štejejo za naloge centralnega bančništva, pod pogojem, da ne ogrožajo neodvisnosti NCB v skladu s členom 130 Pogodbe. Vendar izvajanje teh nalog s strani centralnih bank ne sme vključevati financiranja skladov za reševanje ali drugih finančnih ureditev v zvezi s postopki reševanja, saj so to naloge države[36]. To ne posega v možnost: (a) da centralne banke pod nekaterimi pogoji zagotovijo kratkoročno financiranje sistemov jamstva za vloge in (b) da NCB zagotovijo izredno likvidnostno pomoč solventnim kreditnim institucijam.

3.2.4 Pomembno merilo za opredelitev nove naloge za nalogo države je torej vpliv naloge na institucionalno, finančno in osebno neodvisnost NCB. Upoštevati je treba zlasti naslednje.

Prvič, treba je oceniti, ali zaradi opravljanja nove naloge nastaja nasprotje interesov v razmerju do obstoječih nalog centralnega bančništva, ki ni ustrezno obravnavano, in ali nova naloga teh obstoječih nalog centralnega bančništva nujno ne dopolnjuje. Če nastane nasprotje interesov med obstoječimi in novimi nalogami, bi morali biti vzpostavljeni zadostni ukrepi za ustrezno omejitev tega nasprotja. Medsebojnega dopolnjevanja nove naloge in obstoječih nalog centralnega bančništva pa se ne sme razlagati široko, da to ne privede do nastanka neskončne verige pomožnih nalog. Dopolnjevanje je treba preučiti tudi z vidika financiranja teh nalog.

Drugič, treba je oceniti, ali je opravljanje nove naloge brez novih finančnih virov nesorazmerno s finančnimi in organizacijskimi zmožnostmi NCB ter lahko negativno vpliva na njeno zmožnost pravilnega opravljanja obstoječih nalog centralnega bančništva.

Tretjič, treba je oceniti, ali opravljanje nove naloge sodi v institucionalno ureditev NCB ob upoštevanju vidikov neodvisnosti centralne banke in odgovornosti.

Četrtič, treba je oceniti, ali zaradi opravljanja nove naloge nastajajo znatna finančna tveganja.

Petič, treba je oceniti, ali opravljanje nove naloge člane organov odločanja NCB izpostavlja političnim tveganjem, ki so nesorazmerna ter lahko vplivajo na njihovo osebno neodvisnost in zlasti na jamstvo mandata iz člena 14.2 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke.

Vsaka končna odločitev o tem, ali naloga, ki jo dobi NCB, sodi v okvir nalog centralnega bančništva ali nalog države, bo sledila cilju, da se zagotovi dosledno spoštovanje prepovedi denarnega financiranja v Eurosistemu in ESCB, kolikor velja za njegove članice.

3.2.5 Kakor je navedeno v odstavku 3.2.2, predlog zakona določa Banko Slovenije tudi kot organ za reševanje finančnih institucij, ki so del bančne skupine. Glede na usmeritve iz odstavkov 3.2.3 in 3.2.4 je zato treba oceniti, ali bi nove naloge in odgovornosti Banke Slovenije na tem področju lahko pomenile kršitev prepovedi denarnega financiranja.

3.2.5.1 *Načelo finančne neodvisnosti*

Načelo finančne neodvisnosti zahteva, da morajo imeti NCB dovolj sredstev, da z operativnega in finančnega vidika opravljajo ne le naloge, povezane z ESCB, temveč tudi nacionalne naloge[37]. V tej zvezi ECB ugotavlja, da morajo v skladu s predlogom zakona banke in podružnice bank iz Unije, ki so ustanovljene v Republiki Sloveniji, plačevati letno nadomestilo v zvezi z nalogami

36 Glej odstavek 2.3.2 Mnenja CON/2015/22.

37 Glej Konvergenčno poročilo ECB iz leta 2014, str. 30.

Banki Slovenije glede reševanja[38]. Poleg tega določbe predloga zakona Banko Slovenije za zaščito njene finančne neodvisnosti pooblaščajo, da v vlogi organa za reševanje od institucij zahteva povrnitev vseh operativnih izdatkov in stroškov, ki so nastali pri izvajanju njenih odgovornosti in pooblastil v zvezi z reševanjem[39].

3.2.5.2 *Povezave z nalogami, navedenimi v členu 127(2), (5) in (6) Pogodbe*

Šteje se, da so upravne naloge v zvezi z reševanjem povezane z nalogami, ki so navedene v členu 127(5) Pogodbe, in sicer na podlagi razumevanja, da se upravne naloge v zvezi z reševanjem in nadzorne naloge med seboj dopolnjujejo. V primeru razširitve odgovornosti Banke Slovenije v zvezi z reševanjem na druge finančne institucije, ki so del bančne skupine, se lahko šteje, da so take nove naloge prav tako povezane z nalogami iz člena 127(5) Pogodbe, in sicer po podobnosti z medsebojnim dopolnjevanjem nalog Banke Slovenije v zvezi z reševanjem kreditnih institucij ter njenih obstoječih nalog v zvezi z nadzorom in finančno stabilnostjo.

3.2.5.3 *Neobičajne naloge*

Več držav članic je na NCB preneslo pomembno vlogo pri reševanju kreditnih in finančnih institucij, bodisi v vlogi organa za reševanje bodisi v vlogi pristojnega nadzornega organa. ECB na splošno sprejema dodelitev takih nalog NCB, pod pogojem, da finančno in operativno ne posegajo v opravljanje nalog NCB, povezanih z ESCB[40]. Zato se lahko šteje, da nove naloge Banke Slovenije v zvezi z reševanjem drugih finančnih institucij, ki so del bančne skupine, niso neobičajne za centralno banko, zlasti če je ta, kakor velja v primeru Banke Slovenije, že imela odgovornosti in instrumente za posredovanje v zvezi s finančnimi institucijami v težavah, ki ogrožajo finančno stabilnost.

3.2.5.4 *Izvajanje nalog v imenu in izključnem interesu države ali drugih javnih subjektov*

Banka Slovenije je sicer določena kot edini organ za reševanje in sprejema ukrepe za reševanje kot upravni organ, ki izvršuje javno funkcijo v svojem imenu in ne v imenu kakega drugega organa, vendar mora, preden začne reševati kreditno ali finančno institucijo ali uporabi kateri koli drug ukrep za reševanje: (i) obvestiti Ministrstvo za finance in pridobiti predhodno soglasje vlade, če bi bilo treba zaradi odločitve uporabiti dodatna javnofinančna sredstva, ter (ii) obvestiti Ministrstvo za finance v primeru sistemskih posledic[41]. S to določbo se izvaja člen 3(6) Direktive 2014/59/EU in zagotavlja, da ima Banka Slovenije nadzor nad vsemi odločitvami v zvezi z reševanjem, ki bi lahko vplivale na njeno finančno neodvisnost. Ne kaže, da bi Banka Slovenije pri izvajanju funkcije reševanja delovala izključno v interesu drugega javnega organa.

3.2.5.5 *Obravnava nasprotja interesov v razmerju do obstoječih nalog*

Banka Slovenije mora v skladu s predlogom zakona sprejeti in objaviti vsa ustrezna notranja pravila, s katerimi zagotovi, da ni nasprotja interesov in da je organizacijska enota, ki izvaja funkcijo reševanja, operativno in organizacijsko neodvisna od drugih nalog Banke Slovenije[42].

38 Glej prvi odstavek 14. člena predloga zakona.

39 Glej prvi odstavek 15. člena predloga zakona.

40 Glej odstavka 2.1 in 3.4.3 Mnenja CON/2016/5, odstavka 2.1 in 2.3 in odstavek 3.2.4 Mnenja CON/2015/22, odstavek 4.1 Mnenja CON/2014/60, odstavek 2.1 Mnenja CON/2013/73, odstavek 2.3 Mnenja CON/2011/72, odstavek 2.2 Mnenja CON/2011/83 ter odstavek 2.2 Mnenja CON/2011/39.

41 Glej 22. člen predloga zakona.

ECB pričakuje, da bodo notranja pravila Banke Slovenije ustrezno obravnavala morebitno nasprotje interesov med funkcijo Banke Slovenije v zvezi z reševanjem in njenimi drugimi nalogami, zlasti nalogami v zvezi z nadzorom kreditnih institucij in drugih finančnih institucij.

3.2.5.6 *Sorazmernost opravljanja nalog s finančnimi in operativnimi zmožnostmi Banke Slovenije in njeno zmožnostjo opravljanja nalog, povezanih z ESCB*

ECB pozdravlja to, da lahko Banka Slovenije od zadevnih institucij zahteva povrnitev stroškov, ki nastanejo pri izvajanju njenih nalog v zvezi z reševanjem.[43]

3.2.5.7 *Povezanost opravljanja nalog z znatnimi finančnimi tveganji*

V zvezi z odgovornostjo Banke Slovenije predlog zakona določa, da morajo Banka Slovenije in njeni zaposleni ravnati s skrbnostjo dobrega strokovnjaka. Banka Slovenije bo odgovarjala za škodo, ki nastane zaradi kršitve te obveznosti, in predlog zakona ne vsebuje določb, ki bi izključevale ali omejevale odgovornost Banke Slovenije v tej zvezi. Nasprotno pa predlog zakona določa, da je odgovornost zaposlenih v Banki Slovenije omejena na hudo malomarnost ali naklepno ravnanje pri opravljanju njihovih funkcij. V takih primerih bo Banka Slovenije oškodovancu povrnila škodo, ki je nastala zaradi hude malomarnosti ali naklepnega ravnanja zaposlenega, nato pa bo od zaposlenega zahtevala, da ji povrne znesek, ki ga je plačala oškodovancu[44]. Glede na to razliko v pristopu bi bilo morda smiselno preučiti, ali bi bilo treba tudi institucionalno odgovornost Banke Slovenije omejiti na hudo malomarnost ali naklepno ravnanje, kakor velja za zaposlene v Banki Slovenije[45].

3.2.5.8 *Sklep*

ECB meni, da se lahko šteje, da so razširjene naloge Banke Slovenije v zvezi z reševanjem naloge centralnega bančništva, in sicer na podlagi tega, da dopolnjujejo obstoječe funkcije Banke Slovenije v zvezi z nadzorom in reševanjem. To, da lahko Banka Slovenije zahteva, da finančne institucije plačajo vse operativne izdatke in stroške, ki nastanejo pri izvajanju njenih odgovornosti, varuje njeno finančno neodvisnost in pozitivno vpliva na njeno finančno zmožnost, da prevzame razširjene naloge. Vendar glede na to, da vprašanje morebitne odgovornosti za Banko Slovenije pomeni znatno finančno tveganje, ECB meni, da bi bilo koristno institucionalno odgovornost Banke Slovenije omejiti na hudo malomarnost ali naklepno ravnanje, podobno standardu, ki velja za odgovornost zaposlenih v Banki Slovenije.

3.2.6 *Načrtovanje reševanja*

Predlog zakona določa, da Banka Slovenije pri oceni načrtov reševanja posameznih institucij ne sme upoštevati možnosti odobritve izredne javnofinančne pomoči, razen uporabe sredstev iz sklada za reševanje. Predlog zakona dodatno pojasnjuje, da se ne sme upoštevati možnosti kakršnega koli izrednega likvidnostnega posojila ali kakršne koli druge likvidnostne pomoči Banke Slovenije, dodeljene na podlagi nestandardnega zavarovanja, zapadlosti in obrestne mere[46]. Kaže, da je to skladno z zahtevami Direktive 2014/59/EU, vendar ECB poudarja, da te določbe

42 Glej 7. člen predloga zakona.
43 Glej 15. člen predloga zakona.
44 Glej 16. člen predloga zakona.
45 Glej odstavek 3.4.7 Mnenja CON/2016/5.
46 Glej tretji odstavek 29. člena predloga zakona.

nikakor ne posegajo v pristojnost Banke Slovenije, da v okviru omejitev, ki izhajajo iz prepovedi denarnega financiranja po Pogodbi, neodvisno in po lastni presoji odloča o zagotovitvi centralnobančne likvidnosti solventnim institucijam, tako prek standardnih operacij denarne politike kot prek izredne likvidnostne pomoči[47].

3.3 *Imenovanje članov nadzornega sveta banke*

V obrazložitvi predloga zakona je navedeno, da je sprememba, po kateri se ne more šteti, da ima oseba, ki je bila na visokem položaju v banki, v kateri so se nakopičile nedonosne terjatve v nadpovprečnem obsegu, zahtevan ugled in lastnosti za člana nadzornega sveta banke, namenjena za zagotovitev kvalitetnejše sestave nadzornih svetov bank. Glede na obrazložitev naj bi ta določba prinesla bolj stabilno in učinkovito delovanje bank ter izboljšanje celotnega slovenskega bančnega sistema. ECB ugotavlja, da ta določba ne dopušča nikakršne diskrecije. Uporabe te določbe po formuli brez diskrecije pri odločanju bi lahko zbudila pomisleke glede sorazmernosti nove spremembe s tem, kar je potrebno za doseganje njenih ciljev. Poleg tega se organ, ki se posvetuje, poziva, da prouči, ali bi s to določbo lahko nastalo tveganje za pravne spore.

To mnenje bo objavljeno na spletni strani ECB.

V Frankfurtu na Majni, 3. maja 2016

[podpis]

Predsednik ECB

Mario DRAGHI

47 Glej odstavek 3.2 Mnenja CON/2012/99 in odstavek 3.3 Mnenja CON/2014/67.